T.C.
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Personel Daire Başkanlığı

Sayı : 85835788-903.99/
Konu : Ailenin korunması hakkı

TIP FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

29-30 Nisan 2019 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen "İnsan Hakları Bağlamında Ailenin Korunması Hakkı" konulu sempozyumda sunulan tebliğler dikkate alınarak sempozyum düzenleme kurulu tarafından hazırlanan sonuç bildirisi hakkında Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumundan alınan 22.05.2019 tarihli ve 16949670-051.04-E.830 sayılı yazı ve ekleri ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Prof.Dr. Seyde Seyhan TÜKEL
Rektör Yardımcısı

Ek: Yazı (13 sayfa)

Dağıtım:
İç Denetim Birimi Başkanlığına
Genel Sekreterliğe
Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Birimine
Bilgi İşlem Daire Başkanlığına
Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğüne
Dış İlişkiler Birimine
Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüne
Güvenlik Müdürlüğüne
Hukuk Müşavirliğine
İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığına
Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığına
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına
Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı Koordinatörlüğüne
Personel Daire Başkanlığına
Proje Geliştirme ve Koordinasyon Birimine
Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığına
Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına
Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığına
Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne
Ceyhan Mühendislik Fakültesi Dekanlığına
Ceyhan Veteriner Fakültesi Dekanlığına
Diş Hekimliği Fakültesi Dekanlığına
Eczacılık Fakültesi Dekanlığına
Eğitim Fakültesi Dekanlığına
Fen Edebiyat Fakültesi Dekanlığına
Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanlığına
Hukuk Fakültesi Dekanlığına
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanlığına
İlahiyat Fakültesi Dekanlığına
İletişim Fakültesi Dekanlığına
Kozan İşletme Fakültesi Dekanlığına
Mimarlık Fakültesi Dekanlığına
Mühendislik Fakültesi Dekanlığına
Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığına
Su Ürünleri Fakültesi Dekanlığına
Tıp Fakültesi Dekanlığına
Ziraat Fakültesi Dekanlığına
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürlüğüne
Karataş Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Müdürlüğüne
Sivil Havacılık Yüksekokulu Müdürlüğüne
Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürlüğüne
Abdi Sütcü Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Adana Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Adana Organize Sanayi Bölgesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Aladağ Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Ceyhan Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Feke Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
İmamoğlu Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Karaisalı Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Kozan Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Pozantı Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Tufanbeyli Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Yumurtalık Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Adana Genetik Hastalıkları Tanı ve Tedavi Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne
Aile Planlaması ve İnfertilite Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Arkeolojik Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Biyoteknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Botanik Bahçesi Uygulama ve Araştırma

Merkezi Müdürlüğüne
Çevre Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne
Genetik ve Embriyo Mühendisliği Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Halil Avcı Duyma Engelli ve Özürlüleri Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
İstatistik Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne
İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitim, Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne
Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Kalıtsal Kan Hastalıkları Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Kariyer Planlama Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Kültürlerarası İletişim Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne
Makine Alet Cihaz Tasarım İmalat Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Organ Nakli Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Pamuk Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Perinatal Tanı Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Pozantı Tarımsal Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Sağlık Bilimleri Deneysel Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne
Sağlıklı Yaşam ve Spor Bilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne
Sınav Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne
Stratejik Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne
Sualtı Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne
Subtropik Meyveler Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne
Tarımsal Yayım Haberleşme Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Tropikal Hastalıklar Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Tümör Araştırma ve Tedavi Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma

Merkezi Müdürlüğüne
Türkoloji Araştırmaları Merkezi Müdürlüğüne
Uluslararası Öğrenci Koordinasyon Uygulama
ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne
Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma
Merkezi Müdürlüğüne
Uzay Bilimleri ve Güneş Enerjisi Araştırma
ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölüm
Başkanlığına
Beden Eğitimi ve Spor Bölüm Başkanlığına
Enformatik Bölüm Başkanlığına
Güzel Sanatlar Bölüm Başkanlığına
Türk Dili Bölüm Başkanlığına
Yabancı Diller Bölüm Başkanlığına
Devlet Konservatuvarı Müdürlüğüne
Balcalı Hastanesi Başhekimliğine

Adres:Çukurova Üniversitesi Personel Daire Başkanlığı 01330 Balcalı, Sarıçam / Adana
Telefon:0 (322) 338 62 85 Faks0 (322) 338 62 85
e-Posta:personel@cu.edu.tr Elektronik Ağ:www.cu.edu.tr
Bilgi için: Mustafa ÖNCÜ
Unvanı: Bilgisayar İşletmeni
Tel No: 0(322) 338 62 85

TİHEK

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

Sayı : 16949670-051.04-E.830
Konu : Ailenin Korunması Hakkı

22/05/2019

DAĞITIM YERLERİNE

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); "Birleşmiş Milletler (BM) Ulusal İnsan Hakları Kurumlarının Statüsüne İlişkin Paris Prensipleri" doğrultusunda 6701 sayılı Kanunla kurulmuş, idari ve mali özerkliğe sahip bağımsız bir kamu kurumudur. Kurumun temel misyonu, "insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesidir".

TİHEK, BM Evrensel İnsan Hakları Beyannamesinin 16. maddesi ile diğer uluslararası insan hakları sözleşmelerinde ve ulusal mevzuatta yer alan "evlenme, aile kurma ve ailenin korunması hakkı"nı insan haklarının genelini etkileyen en temel haklardan biri olarak değerlendirmekte ve önemsemektedir.

TİHEK, bu çerçevede akademik yayın ve sempozyum yoluyla ailenin korunması hakkındaki literatüre katkıda bulunmayı, yaşanan sorunlara çözüm aramayı ve bu konuda gündem oluşturmayı amaçlayarak BM Uluslararası Aile Günü etkinlikleri kapsamında, 29-30 Nisan 2019 tarihlerinde Ankara'da "İnsan Hakları Bağlamında Ailenin Korunması Hakkı" konulu bir sempozyum gerçekleştirmiştir. Söz konusu sempozyumda sunulan tebliğler dikkate alınarak sempozyum düzenleme kurulu tarafından hazırlanan sonuç bildirisi ekte yer almaktadır.

Ekte gönderilen sonuç bildirisinin çalışmalarınızda ve kanun, mevzuat, politika, strateji ve programlar hazırlanırken dikkate alınması arz olunur.

e-imzalıdır
Süleyman ARSLAN
Başkan

Ek: Ailenin Korunması Hakkı Sempozyum Sonuç Bildirisi (10 Sayfa)

Dağıtım:
Cumhurbaşkanlığına
Cumhurbaşkanlığına
(Özel Kalem Müdürlüğü)
Cumhurbaşkanlığına
(İdari İşler Başkanlığı)
Cumhurbaşkanlığına
(İdari İşler Başkanlığı Destek ve Mali Hizmetler Genel Müdürlüğü)
Cumhurbaşkanlığına
(Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu)
Cumhurbaşkanlığına
(Ekonomi Politikaları Kurulu)
Cumhurbaşkanlığına
(Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu)
Cumhurbaşkanlığına
(Hukuk Politikaları Kurulu)

Adres: Yüksel Cad. No:23 06650 Bakanlıklar-ANKARA
Telefon: 4227800 Faks: 4227899 Elektronik Ağ: http://www.tihek.gov.tr/
Şeyma GÜNDÜR
Dahili:

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi https://ebys.tihek.gov.tr/sorgu/sorgula.aspx adresinden 85DG-0K3D-DLPT kodu ile yapılabilir.

TİHEK

Cumhurbaşkanlığına
(Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu)
Cumhurbaşkanlığına
(Sosyal Politikalar Kurulu)
Cumhurbaşkanlığına
(Strateji ve Bütçe Başkanlığı)
Cumhurbaşkanlığına
(Sektörler ve Kamu Yatırımları Genel Müdürlüğü)
Cumhurbaşkanlığına
(Yerel Yönetim Politikaları Kurulu)
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
(Kadın - Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu)
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
(İnsan Hakları İnceleme Komisyonu)
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
(İstanbul Sözleşmesinin Etkin Uygulanması ve İzlenmesi Alt Komisyonu)
Diyanet İşleri Başkanlığına
Anayasa Mahkemesi Başkanlığına
Yargıtay Birinci Başkanlığına
Danıştay Başkanlığına
Adalet Bakanlığına
(Ceza ve Tevfikevleri Genel Müdürlüğü)
Adalet Bakanlığına
(İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı)
Adalet Bakanlığına
(Eğitim Dairesi Başkanlığı)
Adalet Bakanlığına
(Dış İlişkiler ve Evrupa Birliği Genel Müdürlüğü)
Adalet Bakanlığına
(Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü)
Adalet Bakanlığına
(Mevzuat Genel Müdürlüğü)
Adalet Bakanlığına
(Strateji Geliştirme Başkanlığı)
Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanlığına
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına
(Çalışma Genel Müdürlüğü)
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına
(Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü)
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına
(Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü)
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına
(Kadının statüsü Genel Müdürlüğü)
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına
(Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü)
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına
(AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü)
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına
(Şehit Yakınları ve Gaziler Genel Müdürlüğü)
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına
(Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı)
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına
(İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü)
İçişleri Bakanlığına

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi **https://ebys.tihek.gov.tr/sorgu/sorgula.aspx** adresinden **85DG-0K3D-DLPT** kodu ile yapılabilir.

TİHEK

(Emniyet Genel Müdürlüğü)
İçişleri Bakanlığına
(Jandarma Genel Komutanlığı)
İçişleri Bakanlığına
(Eğitim Dairesi Başkanlığı)
Çevre ve Şehircilik Bakanlığına
Dışişleri Bakanlığına
(İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı)
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına
Gençlik ve Spor Bakanlığına
Hazine ve Maliye Bakanlığına
Kültür ve Turizm Bakanlığına
Milli Eğitim Bakanlığına
Milli Savunma Bakanlığına
Sağlık Bakanlığına
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına
Tarım ve Orman Bakanlığına
Ticaret Bakanlığına
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığına
Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığına
Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığına
Türk Dil Kurumu Başkanlığına
Türk Tarih Kurumu Başkanlığına
Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Başkanlığına
Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığına
Vakıflar Genel Müdürlüğüne
Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüne
Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığına
Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığına
Helal Akreditasyon Kurumu Başkanlığına
Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığına
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına
Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğüne
Tüm Devlet ve Özel Üniversite Rektörlüklerine

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi **https://ebys.tihek.gov.tr/sorgu/sorgula.aspx** adresinden **85DG-0K3D-DLPT** kodu ile yapılabilir.

"VAKİT AİLE VAKTİ"

II. ULUSLARARASI

AİLENİN KORUNMASI HAKKI

SEMPOZYUMU

SONUÇ BİLDİRİSİ

29-30 NİSAN 2019 ANKARA
GRAND ANKARA HOTEL

TİHEK

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

www.tihek.gov.tr

II. ULUSLARARASI İNSAN HAKLARI SEMPOZYUMU

"İNSAN HAKLARI BAĞLAMINDA AİLENİN KORUNMASI HAKKI"

SONUÇ BİLDİRİSİ

Birleşmiş Milletler 15 Mayıs "Uluslararası Aile Günü" etkinlikleri kapsamında Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) tarafından 29-30 Nisan 2019 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilen "İnsan Hakları Bağlamında Ailenin Korunması Hakkı Sempozyumu" nda 16 farklı ülkeden katılım sağlayan akademisyenler ve uzmanlar tarafından 45 tebliğ sunulmuştur. Katılımcıların fikirlerini özgürce beyan ettiği Sempozyum kapsamında, sürdürülebilir kalkınma ve ailenin korunması, uluslararası belgelerde ailenin korunması hakkı, ailenin korunmasına farklı yaklaşımlar, din ve aile, ailenin korunması ve farklı ülkelerdeki uygulamalar, toplum, göç ve aile, ailenin şiddetten korunması ve devletin müdahalesi, ailenin korunmasında aktörlerin rolü ve ödevi, ailede çocuğun korunması, aile hukukunda tahkim ve arabuluculuk müessesesi ile ailenin korunması ve boşanma konuları ele alınmıştır.

Aşağıda yer alan hususlar Sempozyumun sonuçları olarak tespit edilmiştir:

1. Sağlıklı Toplumların En Temel ve Vazgeçilemez Birimi Ailedir

Aile, çocuk, genç, yetişkin, yaşlı, erkek veya kadın herkes için en doğal ve temel sığınaktır. Fertler, toplumsal hayata ilk olarak ailede hazırlanırlar; dinini, inancını, ahlak, edep, saygı, sevgiyi önce ailede öğrenirler. İnsan hakları bilinci, kişilik ve karakter, dışarıdan önce aile içinde şekillenir, biçim kazanır. Keza suç ve kötü alışkanlıklarla mücadele ilk olarak yine ailede verilir.

Ailenin korunması ve ailede mutluluğun sağlanmasının kadın ve erkeklerin haklarına, çocuk haklarına, yaşlı haklarına, engelli haklarına çok ciddi olumlu katkıları vardır. Ailenin güçlü bir şekilde korunduğu ve mutluluğunu temin edildiği bir toplumda diğer insan haklarına saygı ve bu insan hakları kategorilerinin toplumda kabul görmesi ve korunması da kolaylaşır.

Aile kurumunun toplumun en doğal ve temel birimi olup toplum ve devlet tarafından korunma hakkına sahip olduğu hususu, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 16. maddesi başta olmak üzere, evrensel düzeyde kabul gören birçok insan hakları metninde yer almaktadır. Anayasamızın Ailenin Korunması ve Çocuk Hakları başlıklı 41. maddesine göre de "Aile, Türk toplumunun temelidir." Sadece mevzuat bağlamında değil değerler hiyerarşimizde de ailenin korunması ve aile bağlarına ihtimam gösterilmesi en üst sıralarda yer almaktadır.

2. Aile Çocukların Gelişimi ve Esenlikleri İçin Doğal Ortamı Oluşturur

Ailenin korunması hakkı çocuğun haklarının korunması ile doğrudan bağlantılıdır. Bu nedenle, tarafı olduğumuz BM Çocuk Hakları Sözleşmesi başlangıç bölümünde "ailenin toplumun temel birimi olduğu ve tüm üyelerinin ve özellikle çocukların gelişmeleri ve esenlikleri için doğal ortamı oluşturduğu" ifade edilmiştir. "Çocuğun kişiliğinin tam ve uyumlu olarak gelişebilmesi için mutluluk, sevgi ve anlayış havası içinde bir aile ortamında yetişmesi gerekliliği" kabul edilmiştir. "Çocuğun korunması ve uyumlu gelişmesi bakımından her halkın kendine özgü geleneklerinin ve kültürel değerlerinin taşıdığı önem" gözönünde tutulmuştur. "Çocuğun gerek bedensel gerek zihinsel bakımdan tam erginliğe ulaşmamış olması nedeniyle doğum sonrasında olduğu kadar, doğum öncesinde de uygun yasal korumayı da içeren özel güvence ve koruma gereksiniminin bulunduğu" hatırlatılmıştır.

Bu bağlamda, her çocuğun doğum öncesi ve sonrası özel bakım ve korunma, kayıtlı ve sağlıklı bir aile ortamında doğma ve yetişme, mutlu bir çocukluk geçirme hakkı bulunmaktadır.

Çocuk hakları açısından mevcut uluslararası düzenlemeler bulunmakla birlikte, göç, savaş, çeşitli krizler, aile geçimsizlikleri ve nikâhsız ilişkiler nedeniyle en çok mağdur olan çocukların hakları ne yazık ki yeterince korunamamaktadır. Bu kapsamda, gerek uluslararası koruma mekanizmaları, gerekse de ulusal koruma politikalarının yeniden gözden geçirilerek, çocukların eğitim ve sosyal gelişim hakları, uluslararası anlaşmalar ve anayasal hükümler çerçevesinde garanti altına alınması gerekmektedir.

3. Aile Kurumunun Korunması Toplum ve Devletin Temel Yükümlülüklerinden Olduğu Gibi Bireylerin Toplumdan ve Devletten Talep Edebileceği Temel Haklardandır

BM Evrensel İnsan Hakları Beyannamesinin 16. maddesi ile diğer uluslararası insan hakları sözleşmelerinde ve Anayasamızda yer alan "evlenme, aile kurma ve ailenin korunması hakkı" insan haklarının genelini etkileyen en temel haklardan biridir.

"Ailenin Korunması", uluslararası insan hakları sözleşmelerinde ve ulusal mevzuatta toplum ve devlete bir görev olarak yüklenmiştir. "Ailenin korunması hakkı", hem birinci kuşak haklardan kişisel hakları ifade eden "negatif statü" hakları, hem ikinci kuşak haklar olarak sosyal ve ekonomik hakları ifade eden "pozitif statü" hakları arasında yer alan bir hak kategorisidir. Kalkınma hakkına etkisi de dikkate alındığında, ailenin, üçüncü kuşak dayanışma hakları arasında da korunan bir hak olduğu kuşkusuzdur. Bu nedenlerle, ailenin korunması hakkı insan haklarının her boyutunu ilgilendiren vazgeçilmez önemi haiz bir haktır.

Anayasamızın 41. maddesinde de Devletin ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması için gerekli tedbirleri alacağı düzenlenmiştir. Burada sadece ailenin refahından değil aynı zamanda huzurundan da bahsedilmekte ve bu konuda devlete sorumluluk yüklenmektedir.

Bu bağlamda, aile kurumunun korunması temel bir insan hakları meselesidir. Devlet aileyi koruma sorumluluğunu bir insan hakları yükümlülüğü olarak yerine getirmeli, sivil toplum da ailenin korunması hakkına insan hakları savunuculuğu kapsamında sahip çıkmalıdır.

4. Sürdürebilir Kalkınma Hedeflerinin Hayata Geçirilmesinde Aile Temel Faktörlerden Biridir

BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, diğer bir deyişle küresel hedefler, yoksulluğu ortadan kaldırmak, gezegenimizi korumak ve tüm insanların barış ve refah içinde yaşamasını sağlamak için evrensel eylem çağrısıdır.

Sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamak adına toplumun temeli olan aileyi koruyacak ve güçlendirecek adımların atılması, evliliğin ve aile kurmanın teşvik edilmesi gerekmektedir. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri bağlamında özellikle yoksulluğun önlenmesi, eğitim hakkı, sağlık hakkına erişim ve şiddetin önlenmesi başlıklarının ailenin korunması hakkı bağlamında da değerlendirilmesi gerekmektedir. Evrensel olarak aile, insanın gelişebileceği en küçük ortamdır. Bu nedenle, aile temelli politikalar, sağlığı, eğitimi ve nüfusun refahını geliştirmek için en etkili politikalar olarak değerlendirilmektedir.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin hayata geçirilmesi çerçevesinde, ailelerin sosyo-ekonomik koşullarından kaynaklanan eşitsizliklerin ortadan kaldırılmasına yönelik çok boyutlu evrensel politikalar benimsenmelidir.

Ailenin korunması için Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi ve İslam İşbirliği Teşkilatı gibi kuruluşlarla birlikte yeni küresel hedefler oluşturulmalı, aynı hedefe yönelik ulusal ve uluslararası ittifaklar geliştirilmelidir.

Ailenin korunması en azından ulusal bir "Stratejik Hedef" olarak belirlenmelidir.

5. Ailenin Korunmasına Yönelik Tehditler Karşısında Alınan Tedbirler Yetersiz Kalmaktadır

Aile kurumundaki erozyon, hem dünyada hem de ülkemizde devam etmektedir. Evlilik oranları azalırken boşanma oranları artmaktadır. İnsan fıtratına aykırı sapkın ilişkilerin belli çevreler tarafından kasıtlı şekilde meşrulaştırılmaya çalışılması aile kurumuna yönelik ana tehditler arasında yer almaktadır. Nikâh akdi değersizleştirilirken, evlilik dışı ilişkiler normal sayılmakta,

boşanmalar adeta teşvik edilmektedir. Aile kurumunun korunması noktasında alınan tedbirler aileye yönelik tehditleri bertaraf etmekte yetersiz kalmaktadır.

Bu nedenle ailenin korunması için dünyanın sağduyulu insanları birlikte çalışmalıdır. Ailenin korunması için evrensel bir deklarasyon hazırlanmalı, bu deklarasyonu uygulanabilir kılmak için ulusal ve uluslararası mekanizmalar geliştirilmelidir.

6. Ailenin Korunması Hususunda Farklı Aktörlerin Sorumlulukları Bulunmaktadır

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 16. maddesinden hareketle ailenin korunmasında sadece devletin değil tüm toplumun sorumluluğu bulunmaktadır. Medya, akademi, sivil toplum kuruluşları başta olmak üzere çeşitli aktörler sorumluluk taşımaktadır. Yuva yıkan kadın veya erkekler sorumlu olduğu gibi, yuva yıkan medya, idare, yasa ve sözleşmeler de sorumludur.

Ailenin korunması ve geliştirilmesinin hem devlet hem de toplum açısından normlarla getirilmiş bir görev olmasına rağmen bugün için ikisinin de görevlerini hakkıyla icra ettiğini söylemek mümkün değildir.

Aile kurumunun güçlenmesi konusunda medyadan akademiye, polisten hakime, öğretmene kadar herkese çok önemli sorumluluklar düşüyor. Bu sebeple, bu aktörler görev ve sorumluluk alanları kapsamında eğitilmeli, bu kapsamda medya otokontrol mekanizmaları geliştirmeli ve aileleri bilinçlendirmelidir.

7. Ailenin Korunması İçin Özgürlük ve Kamu Ahlakı Dengesi Kurulmalıdır

Özgürlükler sınırsız değildir. Sınırsız özgürlük anlayışı aileyi tehdit eden en önemli hususlardan biridir. Bu nedenle, ailenin korunması için özgürlük ve kamu ahlakı dengesi kurulmalı, toplumsal yaşamda ve yayın hayatında haya, iffet, sadakat gibi değerlere, mahremiyet ve özel yaşama saygı hakkına sahip çıkılmalıdır.

8. Aile Kurumuna ve Aile Bireylerine Yönelik Medyada Yer Alan Olumsuz Algı ve Değerler ile Proaktif Bir Yaklaşımla Mücadele Edilmelidir

Hızı, erişim kolaylığı ve kitleleri etkileme gücü nedeniyle medya, modern dünyanın en önemli araçlarından birisidir. Ancak hem ülkemizde hem de dünyada ailenin korunması ve güçlendirilmesi konusunda medyanın yoğun olarak olumsuz algı ve değerler yaydığı görülmektedir. Bu nedenle medyada aileyi kötüleyen, değersizleştiren, sapkın ilişkileri reklam eden, çocukları kimlik bunalımlarına sokan, aile bireylerinin kişilik haklarını ihlal eden; genel

ahlaka, milli ve manevi değerlere uymayan yayınlara ilişkin proaktif tedbirlerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu konuda, ülkemizde televizyon ve radyo yayıncılığının denetiminden sorumlu olan Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun aldığı önleyici ve bastırıcı tedbirlerin özellikle desteklenerek daha da etkin hale getirilmeli, ailenin korunması ilkesine uygun yayıncılık etkin bir şekilde sağlanmalı, ailenin korunması ilkesine dikkat etmeyen televizyon kanallarına daha etkili yaptırımlar uygulanmalı ya da şifrelenmelidir. İnternet kullanımında da korumalı yayıncılık teknoloji ve uygulamaları geliştirilerek gereken önlem alınmalıdır.

Daha önceden Başbakanlığa bağlı olan ve yeni dönemde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde hayata geçirilmesi düzenlenen Çocukları Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu bir an önce aktif hale getirilmeli, sadece basılı yayın değil, sesli görüntülü tüm yayınları ve şiddet içeren video oyunlarını kapsayacak şekilde görev kapsamı genişletilmelidir.

9. Aile Kurumuna Olumsuz Etkileri Olan Ulusal ve Uluslararası Normlar Gözden Geçirilmeli, Tarafı Olunan Uluslararası Norm veya Denetim Yapan Mekanizmaların Aile Yapısı İhraç Etme Şeklindeki Yaklaşımından Sakınılmalıdır

Her devletin ve milletin kendine özgü aile yapıları mevcuttur. Bu aile yapıları tarihsel süreç içerisinde yerli ve milli değerlerle oluşturulmuştur ve doğal bir nitelik arz etmektedir. Ancak bugün için özellikle batı orjinli normlar ve denetim mekanizmaları, kültürel göreceliliği dikkate almayan bir yaklaşımla bu doğal yapıyı suni oluşumlarla ikame etmeye çalışmaktadır. Aile, her devlet ve millet açısından nevi şahsına münhasır olduğundan ve dini değerleriyle de ilişkili olduğundan bu hususta değer ihracında gerekli hassasiyet gösterilmelidir. Sağlıklı toplumun temeli meşru nikâhla kadın ve erkeğin kurduğu ailedir. Bunun dışında aile kavramı yerine ikame edilmeye çalışılan günümüz yaşam tarzının toplumlara dayattığı "beraberlik", "partner yaşam", "birliktelik" vb. ifadeler de aile kurumuna zarar vermektedir. Ayrıca, hemcinslerin "partner yaşamından" yeni nesiller üreme imkanı olmadığından bu tür birliktelikler asla ailenin alternatifi değildir.

Bu bağlamda, aile kurumuna olumsuz etkileri olan ulusal ve uluslararası normlar gözden geçirilmelidir. Ailenin korunması konusunda BM İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi esas olmalıdır. Bu beyannamenin kabul edildiği tarihte aileye yüklenen anlam muhafaza edilmeli, sonraki uluslararası sözleşmelerde tenakuz teşkil eden hükümler gözden geçirilmeli,

değiştirilmesi talep edilmeli, milletlerarası emredici hukuk normu ile çatışan antlaşmaların batıl olacağı dikkate alınmalı, gerekirse feshedilmelidir.

Kadına yönelik şiddet ve ev içi siddetin önlenmesi maksadıyla uluslararası alanda getirilmeye çalışılan düzenlemelerden 2011 tarihli Avrupa Konseyi İstanbul Sözleşmesinin çözüm getiren yanlarının yanısıra sorun yaratmaya müsait yanlarının olması, Sempozyumda yapılan sunumların ortak tespitleri arasındadır. 2011 tarihli İstanbul Sözleşmesine imza koyan Avrupa Konseyi üyesi ülkelerin dahi geçen süre içerisinde sözleşmeyi onaylamamaları ve sözleşmeye çekince koyan ülkelerin koymuş oldukları çekinceleri kaldırmamaları sözleşmeyle ilgili ciddi sorunların olduğunu ortaya koymaktadır.

Kadına karşı şiddet ve aile içi şiddette esas alınan İstanbul Sözleşmenin sadece kadını öncelemesi, farklı kültürlerde farklı şekilde yaşanılan aile hayatını ve aile içerisindeki diğer bireyleri dikkate almaması, sözleşmenin diğer uluslararası temel belgelerle ve düzenlemelerle çelişmesi, Türkiye gibi sözleşmeyi onaylayan ve uygulayan ülkelerde, uygulamada çok ciddi sorunlara yol açmaktadır.

Sözleşmede cinsiyet, şiddet ve aile kavramları ile ilgili tanımların yeterli olmaması, bu tanımların temel insan hakları belgeleriyle çelişir olması, sözleşmenin uygulanmasını sorunlu hale getirmektedir.

Aynı konuya ilişkin olarak ihdas edilen 6284 sayılı "Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun" başlığıyla uyumlu değildir. Kanun, aile kurumunun, ailenin mutluluk ve huzurunun korunmasına yönelik düzenlemeleri içermemektedir. Var olan düzenlemeler ailenin mutluluğunun korunmasına değil, çatırdamaya başlayan ailede aile bireylerinin şiddetten korunmasına ilişkindir. Bahsekonu Kanunun da, eksik ve kötü düzenlemeler ve uygulamalar içermesinden dolayı beklenenin aksine kadın cinayetlerini arttırdığı araştırmalarla ortaya konulmuştur.

Bu nedenlerle 6284 sayılı Kanuna, ailenin mutluluğunu sağlamaya elverişli yeni maddeler eklenerek ve düzeltmeler yapılarak bu eksiklik giderilmelidir.

10. İhtiyari ve Zorunlu Göçün Aileye Olumsuz Etkilerine Karşı Etkili Tedbirler Alınmalıdır

Aile birlikteliğinin korunmasına yönelik tehditleri barındıran olgulardan biri göçtür. Göçün sonuçları göç eden/etmek zorunda kalan aile üyelerinin geldikleri ülkede sahip oldukları statülerin değişmesinden yeni topluma/ülkeye alışabilme sürecine ve bu değişimin aile içi

ilişkilere etkisine kadar farklı noktalarda hissedilmektedir. Bu nedenle uluslararası toplum elbirliğiyle bu konuda ortak bir hassasiyet oluşturmalı ve çözümler geliştirmelidir.

11. Aile Korunması ve Güçlendirilmesi Madde Bağımlılığı ve Kötü Alışkanlıklarla Mücadelede Temel Önceliklerden Birisi Olmalıdır

Toplum genelinde görülme sıklığı gün geçtikçe artan ve hem bireysel hem de toplumsal birçok soruna neden olan bağımlılık; çağımızın en önemli halk sağlığı sorunlarından biridir. Madde bağımlılığı ile mücadele programları hazırlanırken aile göz ardı edilmemeli, desteklenmeli ve programlara dâhil edilmelidir. Bu konuda ana akım medya organlarına da sorumluluk yüklenmelidir.

12. Ailenin Korunması Bağlamında Ailenin Huzur ve Refahını Önceleyen, Çok Boyutlu ve "Aile Odaklı Politikalar"a İhtiyaç Duyulmaktadır

Toplumsal yaşamı ilgilendiren her mevzuat çalışması, politika, uygulama, önlem ve harcamanın hazırlık, uygulama, izleme ve değerlendirme aşamaları ailenin korunması açısından da değerlendirilmeli, ailenin huzur ve refahını önceleyen aile odaklı politika ve tedbirler geliştirilmelidir.

Aile kurumunun korunması amacıyla evlilik teşvik edilmeli ve kolaylaştırılmalıdır. Aile kurmak isteyen gençlere devlet destek olmalı, örnek ailelerin hayatları tanıtılmalı ve uzun süreli evli kalan ailelere vergi indirimi vb. teşvik edici şekillerde ödüllendirilmelidir.

Annelik dünyanın en güzel kariyeri, en kıymetli ve saygıdeğer mesleğidir. Ülkemizi korumak için nöbet tutan, gazi veya şehit olan askerlerimiz ne kadar kutsalsa, ailesine, ülkesine, insanlığa faydalı nesiller yetiştirmek için canından can veren, zevklerinden vazgeçen, vücudunu yıpratmayı, kendi canını feda etmeyi göze alan, birçok acıyı üstlenen, toplumları doğuran anneler de en az o kadar kutsaldır. Aynı şekilde, ev içinde sarfedilen emek son derece önemli ve kutsaldır. Ev hanımlarının topluma büyük katkı sağlamaları ve üretken olmalarına rağmen sosyal güvencelerinin olmaması veya statü olarak düşük görülmesi son derece yanlış, ayrımcı bir yaklaşımdır. Evdeki engelli ve yaşlıların bakımı, bebek ve çocukların bakımı, ev hizmeti, alışveriş ve çocukların eğitim hayatını takipleri ölçülemeyen büyük toplumsal değerlerdir. Ev hanımları bu yönüyle takdir gördükleri, sosyal güvenceleri arttırıldığı zaman çok daha verimli ve huzurlu bir aile ve sosyal hayat mümkün olabilir. Bu sebeple, annelik özendirilmeli, evde emek harcayan ev hanımlarının sosyal güvenceleri arttırılmalı, sürekli eğitim ve verimli sosyal yaşam fırsatları sağlanmalıdır.

13. Evlilik İlişkisinin Kurulması ve Sürdürülmesinde Sevgi, Merhamet, Diğergamlık, Dayanışma, İkram ve Feragat Gibi İlkeler Temel Alınmalı, Aile İçi Şiddetle Mücadelede Eğitime Önem Verilmelidir

İnsan hakları bir bütündür ve ancak bütün hak kategorileri birlikte korunduğunda misyonunu gerçek anlamda ifa edebilmektedir. Bu nedenle birinin diğerine önceliği ve üstünlüğü yoktur. Ailenin korunması hakkı bütün aile fertlerinin haklarını dengeli bir biçimde koruyan bir hak olduğundan, kadın haklarına karşıt bir olgu olarak ele alınmamalıdır. Bilakis kadın haklarını da destekleyen ve bu hak kategorisiyle birlikte var olan bir çalışma alanı olarak aileyi ve toplumu koruyacak şekilde ele alınmalıdır.

Aile hak mücadelesinin yapıldığı bir alan değil hakların karşılıklı olarak ikram edildiği bir yuvadır. Aile ilişkisinde sevgi, merhamet, dayanışma, güven ilkeleri göz önünde bulundurmalıdır.

Aile içi şiddet kabul edilemez. Ailenin her bir ferdinin şiddetten korunması devletin ve toplumun en temel görevleri arasındadır. Bu sebeple, şiddeti üretmeyecek ve mutluluğu önceleyecek bir eğitim anlayışı benimsenmeli, buna uygun eğitim müfredatı oluşturulmalı, eğitim ve öğretimin tüm aşamalarında milli eğitim, medya ve kurumlar aracılığıyla eğitimler verilmelidir.

14. Sağlıklı Aile Bağlarının Korunması ve Geliştirilmesine Katkı Sunulması Amacıyla Uzlaşı Mekanizmaları Oluşturulmalı ve Güçlendirilmelidir. Aile Birliğinin Sona Ermesi Gerektiği Durumlarda Sürecin Sağlıklı Bir Şekilde İşletilmesi Adına Gerekli Önlemler Alınmalıdır

Hem evlenmek hem de boşanmak tabii ve hukuki bir haktır. Boşanmaya karar vermiş hukuki bireylere hukuki yardımın sağlanması nasıl insan hakları konusu ve devletin sorumlu olduğu bir konu ise, aynı şekilde sürdürülebilir bir evliliğin devamını mümkün kılacak tedbirlerin alınması ve desteğin sağlanması da insan haklarının başka bir boyutunu teşkil etmektedir.

Günümüzde, boşanma oranlarında görülen hızlı artış ve buna bağlı olarak gelişen stres ve şiddet olaylarındaki yükseliş; öncelikle evlilik birliğinin devamına, ardından da ayrılık durumunda uzlaşı mekanizmalarına olan ihtiyacı arttırmış durumdadır. Bu sebeple, "aile arabuluculuğu" sisteminin aile bütünlüğünün korunmasında gerekli olduğu, boşanma sürecine giren vakalarda ise daha sancısız, sarsıntısız bir evrenin geçmesine yardımcı olacağı ortaya çıkmıştır.

Sürdürülmesi mümkün evliliklerin devamını kolaylaştıracak uzlaşı mekanizmaları korunmalı ve güçlendirilmelidir. Özellikle hukukçu ve psikologların birlikte görev yaptığı aile arabuluculuğu ve muadili uygulamalar oluşturulmalı ve güçlendirilmelidir. Sorun yaşayan ancak sürdürülebilir evliliklerin devamının sağlanması ve eşlere gerekli desteğin sağlanması devletin

sorumluluklarındandır. Aile arabuluculuğu sisteminin hem aile bütünlüğünün korunmasında hem de boşanma sürecine giren vakalarda sancısız, sarsıntısız bir evrenin geçmesine yardımcı olacaktır.

Evliliğin sona ermesinin mali sonuçları olan, tedbir nafakası, yoksulluk nafakası gibi boşanma kararı ile taraflara yüklenen mali yükümlülüklerle ilgili yasal düzenlemeler yeniden gözden geçirilmeli, eşlerin mali durumları ve yeniden evlenip evlenmedikleri zaman zaman denetlenebilecek şekilde yeniden düzenlenmelidir.

15. Boşanmanın Çocuklara Etkisi Konusunda Eşler Bilgilendirilmeli, Çocuğu Metalaştıran ve Travma Yaşatan Çocuk Haczi Uygulamasına Son Verilmelidir

Boşanma sonrası ailede en çok zarar görenler çocuklardır. Boşanma sonrası çocuk, boşanan taraflar arasından tehdit konusu, anlaşmazlık konusu yapılabilmektedir. Ebeveynlerin, boşanmış olsalar bile çocukları ile insani ilişkiler kurması, ebeveyn-çocuk ilişkisi kurulması, hem bir insan hakkıdır, hem de çocuğun gelişimi açısından psikolojik bir gerekliliktir.

Ülkemizde de zaman zaman uygulamada görülen ve "çocuk haczi" olarak ifade edilen çocuk ve insan hakları açısından kabul edilemez olan durumun ivedi olarak düzeltilmesi gerekmektedir. Bu açıdan, özellikle boşanma öncesinde taraflara boşanma sonrasında kendileri ve çocuklarının yaşayabilecekleri olumsuz sonuçları gösteren "aile arabuluculuğu" kurumları ihdas edilmeli, yine taraflara, boşanmış ebeveynlerle çocukların ilişkisi konusunda rehberlik ve danışmanlık yapıp destek olabilecek *polis ve icra daireleri haricinde* müesseseler oluşturulmalı, bu hususta ivedi tedbirler alınmalıdır.

Evrensel bir insan hakkı olarak ailenin korunması hakkının daha güçlü bir şekilde korunup güçlendirilmesi adına yukarıda sayılan hususların tüm ulusal ve uluslararası muhataplar tarafından dikkate alınması gerektiğini ifade eder, toplumun temel birimi olan ailenin hak ettiği ilgi ve değeri gördüğü bir dünya dileğiyle kamuoyuna saygıyla arz ederiz.

TİHEK Ailenin Korunması Hakkı Uluslararası Sempozyumu Düzenleme Kurulu